

Ljubljana, 25. I. 1923. — III./4.

Ta številka stane 2 Din.

Konferenca enotne fronte proletarijata Slovenije. 168 delegatov iz 42 krajev Slovenije soglasno manifestira za skupno proletarsko „Socijalistično Stranko Delovnega Ljudstva“.

Na poziv ljubljanskega delavskega občinskega kluba in uredništva »Delavskih Novic« za konferenco enotne proletarske fronte se je odzvalo 168 delegatov iz 42 največjih krajev Slovenije. Na zborovanje v »Delavskem Domu« v Ljubljani, ki se je vršil v nedeljo, dne 21. t. m. od 10. ure zjutraj do 6. ure zvečer so prihiteli zastopniki proletarijata naslednjih mest, trgov in vasi:

Ljubljana, Maribor, Celje, Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg, Kočevje, Velenje, Krmelj, Jesenice, Sava, Javornik, Dobrava, Kamnik, Litija, Šiška, Udmat, Moste, Zalog, Dolsko, Medvode, Kresnice, Borovnica, Zidani most, Tržič, Rakek, Stična, Št. Vid pri Stični, Velike Lašče, Škofja Loka, Laze, Vevče, Logatec, Bohinjska Bela, Bled, Vrhnika, Kropa in še več manjših krajev. Več krajev je pisмено opravičilo svojo odsotnost in izjavilo svojo solidarnost s cilji konference.

Od teh je bilo 130 zastopnikov industrijskega proletarijata, 15 kmečkih zastopnikov, 7 malih obrtnikov, 16 intelektualnih delavcev.

V največjem številu je poslala delegate skupina okrog »Delavskih Novic«, potem ljubljanska krajevna politična organizacija socialdemokratske stranke in mariborska oblastna organizacija Socijalistične Stranke Jugoslavije. Narodno-socialistična stranka se je vdeležila konference s tremi oficijalnimi delegati izvrševalnega odbora in enim ne-oficijalnim zastopnikom, krščanski socijalisti z enim neoficijalnim zastopnikom. Oficijalna Socijalistična Stranka Jugoslavije (SPJ) okrog »Napreja« je bila zastopana z dvema zastopnikoma.

Potek konference.

Potem, ko so se verificirali mandati na podlagi povabil, je ob 10. uri otvoril konferenco sklicatelj

sodrug Fabjančič, ki je v vnesenih besedah pozdravil mnogoštevilne zastopnike proletarijata vseh krajev Slovenije in je izrazil prepričanje, da bo današnji dan res ploden, da bo prinesel tisto, kar naše celokupno delovno ljudstvo zahteva in pričakuje, to je enotno fronto proletarijata tudi na političnem polju.

Sklicatelj čita nato poročilo verificacijskega odseka. Ker je bil prisoten tudi zastopnik štrajkbreherske »Unije«, ki ni bila povabljen na konferenco, je zbor soglasno sklenil, da se ima odstraniti, kar je ta s protestom tudi storil.

Na predlog sodruga Pokovca in Fabjančiča so nato bili izvoljeni za predsednike konference sledeči sodrugi: Makuc za skupino »Delavskih Novic«, Nahtigal za mariborske socijaliste in Lah za socialdemokratsko skupino »Zarje«, za zapisnikarja pa so. Hlebec in Čečeva.

S. Makuc: Zahvaljujem se za izkazano zaupanje in pozdravljam zastopnike vseh navzočih proletarskih skupin in organizacij. V zadnjih letih delavstvo težko

trpi pod pritiskom kapitalističnega izkoriščanja. Proti temu izkoriščanju se postavi proletarijat uspešno v obrambo le potom enotne fronte. Že dolgo smo delali za ujediničenje, ker le v združitvi je moč proletarijata. Pričakujem, da bo današnja konferenca rodila dobre rezultate. Nato prebere dnevni red, ki se glasi:

1. Konstituiranje konference.
2. Ofenziva kapitala in enotna fronta delovnega ljudstva.
3. Programatični in organizatorični temelji enotne proletarske fronte.
4. Volitve odborov.
5. Slučajnosti.

S. Klemenčič predlaga spojitve 2. in 3. točke v eno. (Soglasno sprejeto.)

Predsednik čita dopisa »Jugoslovanske Strokovne Zveze« in demokratske »Samostojne delavske »Unije«:

IZJAVA NEPOKLICANE DEMOKRATSKE UNIJE.

Samostojna strok. delavska »Unija« v Ljubljani, Narodni dom I. nadstropje.

Cenjeno uredništvo!

Blagovolite vzeti na znanje, da je na ustanovnem obnem zboru »Samostojne strokovne delavske »Unije« bil izvoljen centralni odbor, ki mi je poveril predsedstvo te organizacije.

Ker me cela moja preteklost upravičuje, zvati se »poštenega člana delavskega pokreta« — to vključ temu, da sem zdaj državni uradnik in tudi vključ temu, da sem zdaj celo član demokratske stranke, — iščem in terjam tudi pravico, da na konferenci za enotno fronto zastopam delavstvo »Unije«.

Sicer moram izjaviti, da se novi odbor strinja z načelom enotne fronte in da bo tudi »Unija« sodelovala, dokler se ta — zdaj še le nekako bombastično naznanjena »enotna fronta« bo udeleževala v resničnem interesu delavstva, in ne bo učinkovalo kako politično ozadje. Iz tega jasnega stališča protestiram torej tudi, da se vključ temu, da se niti ni iskalo medsebojnih stikov in sporazuma s prejšnjim vodstvom, ta organizacija kar v naprej izključuje iz kongresa.

In ker medsebojno odkritost smatram kot edini predpogoj uspešnosti razrednega boja, izražam zajedno, da prav v tem izključenju gledam le politično tendenco in sicer prav tako škodljivo, kakor se jo pripisuje »Uniji«.

Jaz prav iz proletarske izkušnosti zahtevam, da se tudi »Unija« pripusti k nedeljskemu kongresu, da tam more upravičiti svoje stališče.

Zahteva po soudeležbi je tembolj upravičena, ker oklic nekako izzivalno našteva tudi organizacije, koje že v imenu nosijo znake politične reakcionarnosti, in se tudi navadnemu čitatelju usili misel, da se za to žurnalistično predrznostjo vendar skriva le politična bojazen pred nasprotnikom.

Prava proletarska misel v obče ne more izključevati nobene organizacije, katera se dejstveno sama ne izključuje.

Slučajna izključitev pa more biti le rezultat nevtralnega sodišča, ne pa obsoje tega ali onega pastirčka.

Kolikor pa vem, »Unija« dozda še nikjer ni bila zaslišana. Moja zahteva, da se »Unija« povabi na kongres, je torej apel na proletarsko solidarnost in bo prav dovolitev dostopa dokaz resnično proletarskega mišljenja sklicateljev kongresa.

Z veseljem bom sprejel Vaš poziv; žaloval pa ne bom, če bo izostal, kajti vedel bom potem, da se za to novo »enotno fronto« skriva le stari sovražnik delavstva.

Spoštovanjem

Ivan Planinc, predsednik.

IZJAVA KRŠČANSKIH SOCIJALISTOV. Uredništvo »Delavskih Novic« tu.

Vašemu c. vabilu na konferenco dne 21. t. m. v Delavskem domu se podpisani organizaciji iz sledečih razlogov ne moreta odzvati.

Razlike v kulturnem naziranju bodo med delavstvom kakor med vsemi drugimi sloji trajno ostale. Zato mora snovanje enotne politične organizacije vsega delovnega ljudstva, pri kateri igrajo tudi kulturna vprašanja nujno važno vlogo, imeti za posledice ali mrtvo tvorbo, ki mora v najkrajšem času razpasti, ali pa predpostavljati, da se nekatere skupine popolnoma odrečejo svojemu kulturnemu in glavnim točkam svojega političnega programa. To pa je nam iz umevnih razlogov popolnoma nemogoče.

Enoten nastop vsega delovnega ljudstva je možen edinole v vprašanih gospodarskega in socialnega značaja. V tem pogledu smo in bomo tudi mi vedno zagovarjali enotno fronto ter bodo naši zastopniki v političnem parlamentu kakor doslej vedno šli z zastopniki delavstva in malega človeka sploh, roko v roki. Z veseljem bi tudi sodelovali pri vsaki akciji, ki bi imela namen dovesti v tem pogledu do večje enotnosti. Zlasti važno bi tudi bilo, da bi se vse delavske strokovne organizacije zedinile na to, da bi nobena izmed njih ne začela nobenega meznega gibanja ali štrajka, predno ni poskusila doseči, da bi v ta namen v poštev prihajajoče strokovne organizacije enotno nastopile in soli-

Socijalistična Stranka Delovnega Ljudstva.

Volilni shodi se vrše:

v petek, dne 26. t. m. na Jesenicah-Savi v gostilni pri „Jelenu“ ob 7. uri zvečer.

Dnevni red:

1. Poročilo o konferenci enotne proletarske fronte.
2. Volitev volilnega odbora.
3. Volilne priprave.

Poroča s. Fabjančič.

Z istim dnevnim redom se vršijo shodi:

v soboto 27. t. m. ob 4. uri pop. v Trbovljah pred rud. restavracijo

Poroča s. Stefanovič.

v soboto v Mostah pod „Lipo“ ob pol 8. zvečer.

v „ v Šiški pri „Zvezdi“ (Šternu) ob pol 8. zvečer,

v „ na Glincah pri Kramerju (Korošcu) ob pol 8. zvečer,

v nedeljo v Zagorju v Kino dvorani ob 10. uri dopoldan.

Živela enotna fronta proletarijata!

darne druga drugo podpirale. Taka enotna fronta bi imela za delovno ljudstvo velik praktičen pomen in zanjo bi z veseljem tudi mi delali. Želimo, da bi Vaša c. organizacija v tem pogledu zavzela svoje stališče.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1923.
Delavska zveza v Ljubljani. J. Gostinčar.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Podpis nečitljiv.

Kot glavni referent o 2. in 3. točki dnevnega reda, ki se spoita v eno, se izvoli s. Klemenčič, ki v sledečih besedah obrazloži potrebo enotne proletarske fronte:

Sodrug! In tovariši, klic po enotni proletarski fronti je zahteva političnega in gospodarskega položaja, v katerem je danes proletarski razred celega sveta potisnjen na obrambene pozicije. Po celem svetu besni internacionalna kapitalistična ofenziva, ki skuša vsa ogromna bremena svetovne vojne in 4-letne povojne in prevratne krize zvaliti na utrujena, gospodarsko oslabiljena ramena delavskega razreda in vseh ostalih revnih slojev prebivalstva.

Mednarodno enotno proletarsko fronto, ki je obstojala pred vojno v obliki II. Internacionalne, je svetovna vojna razrušila do tal, ker ni bila niti organizatorično niti duhovno dovolj pripravljena na vojno in prevratno svetovno krizo. V metežu, viharju in bojih burne prevratne dobe se iz razvalin II. Internacionalne dvigajo počasi zdravi in solidni temelji nove internacionalne zjednice, ki bi bila duhovno in organizatorično kos velikim zgodovinskim dogodkom današnjega burnega časa. Ker so vprašanja vojne in mira, vprašanja taktike proletarijata v takih časih in vprašanja, kako naj organizirajo socijalistične države — razkale proletarijat v več frakcij, je v več deželah ta razkol izkoristil kapitalistični razred ter skušal dobiti proletarijat duhovno in organizatorično za svoje cilje: povečanje že itak oderuške povojne nadvrednosti, profita. Pojava fašistov v Italiji, Orgeša in narodnih socijalistov v Nemčiji, Probujačih se Madžarov, Ku-klus-klan-a itd. so jasni znaki razpadanja buržuazne demokracije, ki vstvarja most za obnovitev črne, reakcionarne-monarhistične reakcije v celi Srednji Evropi. Najtesnejša zveza teh organizacij s Habsburžani in Hohenzolernci in z rojalističnimi krogi Italije in Francije dajo misliti, kaj se pripravlja.

Zato proletarijat celega sveta združuje vedno tesneje svoje vrste v obrambi proti črni reakciji in terorju kapitala.

V Jugoslaviji so znak kapitalistične Ofenzive izjemni zakoni in njihovo tendencijsko izvrševanje. Delavno ljudstvo je omejeno v svojih najosnovnejših državljskih pravicah in svoboščinah in potisnjeno na vseh koncih in krajih v obrambo.

Pred 3 leti je bila politična situacija drugačna. Srbija je bila dobesedno kup kadečih se razvalin. Sedemletna vojna jo je popolnoma razrušila. Buržuazija ni bila pripravljena na osvobodjenje in

ujedinenje, ki je prišlo kot mana z neba. Zato je v prvem času v strašnem pohlepu po profitu, izvoznicarstvu in špekulaciji izgubila iz vida silne lačne, propale, brezposlene gole množice brez stanovanja, ki so takrat napolnile mesta. Te vse množice so bile v Srbiji, Bosni, Vojvodini, Makedoniji in na Hrvaškem silno revolucionarno razpoložene, ker so bile brezposlene in v obupnem položaju.

Že razkol proletarijata v Sloveniji je bil povod ministerijalizem nekaterih voditeljev tega burnega časa. Namesto da bi skušali samostojno organizirati in vpsoliti proletarski razred, so nekateri voditelji vključili silni želji proletarijata branili združitev slovenskega proletarijata s srbskim in hrvaškim v svrhu vspešnejšega boja za svoje pravice.

Tako je zadel ofenziva kapitala v Jugoslaviji proletarijat organizatorično in duhovno nepripravljen. Zato je bilo mogoče zrušiti tudi zdrave začetke in temelje, ki so bili postavljeni na strokovnih in političnih kongresih.

Danes moramo ugotoviti, da je 2-letna ofenziva okrepila politično in gospodarsko nadvlado, samovlado kapitala. Vse tovarne in predvojni obrati obratujejo. Miliarde so vložene v nova podjetja. Profiti, dividende so narasle za 100 do 500 odstotkov. Toda ta konjunktura je bila ustvarjena z nasiljem. Ona že danes prekaša ekonomske sile zemlje. Brez delavne sile, ki se nasilno uproša, je nemogoč zdrav razvoj industrije in narodnega gospodarstva. Če se delavskemu razredu onemogoča zdrav, svoboden razvoj in boj za obstanek, on propada, toda z njim propadajo tudi vsi predpogoji trajno solidnega razvoja narodnega gospodarstva. A to je trajno nemogoče. Dokler bo kapital sistem izkoriščanja — toliko časa bo trajal razredni boj proti temu izkoriščanju. Nasilna akumulacija kapitala mora prej ali slej privedi do nove gospodarske krize katere začetki se že vidijo v dezolatih financah, pomanjkanju kvalificiranih delavcev, brzem padanju valute itd.

Delavskim množicam že zopet grozi brezposelnost, lakota in pomanjkanje.

Razkol proletarijata v Sloveniji hočejo za sebe izkoristiti meščanske stranke. Dasiravno je absurd, da bi kapitalistične stranke trajno organizirale proletarijat, je vendar to začasno in s pomočjo terorja mogoče.

Krščanski »socijalisti«, ki so v najtesnejših organizatoričnih in duhovnih zvezah z reakcionarnim klerikalizmom, hočejo razdvojiti delavske vrste in so reorganizirali svojo strokovno organizacijo po strokah, da bi lažje zapeljali delavstvo.

Iz demokratske stranke so stopili narodni socijalci, ki vršijo isto nalogo kot nemški narodni socijalci in fašisti na Laškem.

Celo demokratije so ustanovili »samostojno« Unijo, da bi lovili nezavedno delavstvo.

A socijalistični pokret je razdvojen v tri skupine. Skupina »Delavskih Novic«, skupina okoli »Zarje« in skupina okoli

stov, ki hočejo vse stroške petletne vojne in povojnih kriz prevladati na ramena delovnega ljudstva. Dolgo trajajoče, vedno se ponavljajoče stavke so znak tega bojnega razpoloženja. Politične stavke ogromnih delavskih množic, oborožene vstaje, rahljajo podlago kapitalistične družbe. V mnogih deželah so meščanske vojne stalno na dnevnem redu. (Italija, Irska itd.) Kapital se več ne more zanašati popolnoma na državno moč, zato mora ustvarjati nove bojne čete v svoje varstvo, ki obstoje iz članov vladajočega razreda in iz dobro plačanih kapitalističnih slug. (N. pr. fašisti v Italiji, »Orgesch« in narodni socijalisti v Nemčiji, bela garda in jugofašisti v SHS, itd.) Kapital je prisiljen vedno večji odstotek celotnega profita vporablja za stroške teh kapitalističnih »armad«.

Toda vse ne pomaga nič, brezmočno mora kapital gledati svoj propad. Premagane, obubožane dežele propadajo, brez vsakega najmanjšega odpora. Kapitalisti teh dežel iščejo proti lastnemu proletarijatu podpore pri kapitalistih zmagovalnih dežel. (Avstrijski kapitalisti so prodali n. pr. celo državo za par judeževih grošev antantnim denarnim

»Enakosti« v Mariboru. Pogled na politično situacijo teh treh skupin je do malih nijans skoraj identičen.

Vse tri grupe obsojajo ministerijalizem in oportunizem, stojijo na stališču razrednega boja, internacionalne solidarnosti in enotne proletarske fronte v boju za najosnovnejše svoboščine in pravice.

Če so morda razlike v teoretičnem oziru, v analizi internacionalnega položaja — ne obstojajo razlike v praktičnem delu; zato je mogoče in naša želja je, da te tri grupe stvorijo enotno proletarsko fronto na političnem, strokovnem, gospodarskem in prosvetnem polju.

Mozek in glava te enotne fronte mora biti enotna socijalistična stranka delovnega ljudstva. Združitev vseh poštenih socijalistov, marksistov in proletarskih množic je predpogoj uspešnega boja za najosnovnejše življenske pravice, je prvi korak k uspostavitvi enotne fronte v celi Jugoslaviji.

Izvajanjem sodruga Klemenčiča je sledilo veliko odobravanje, nakar se je konferenca prekinila do 2. ure popoldne.

Popoldne.

IZJAVA MARIBORSKIH SOCIJALISTOV.

Posl. Golouh: Ni časa za dolge govore, ker je sedaj doba dela. Sodrug Klemenčič je preciziral današnje stanje proletarijata in naloge, ki stoje pred njim. Z njegovimi izjavami se popolnoma strinjam. Opozoriti mi je le še na težke čase, ki čakajo delovno ljudstvo. Imperijalistični kapitalizem pripravlja novo svetovno vojno, ki vtegne upropasti kapitalizem, pa tudi proletarijat, če ne bo našel prave poti. Proletarijat mora rešiti sebe in svet. Zato moramo koncentrirati vse sile. Odtod klic po enotni fronti, po združitvi proletarijata. Opozorjamo na težke dni, ki stoje pred jugoslovanskim proletarijatom. Padec dinarja se tiče tudi nas. Draginja bo naraščala, kapital pa se bo skušal izvleči iz krize potom zvišanja delovnega časa, potom znižanja mezd, izprejta in prisilne brezposelnosti.

Govorimo o enotni fronti. Mi nismo za konfuzijo, ki bi nastala od združitve med ljudmi z nerazčiščenimi pojmi. — Enotna fronta je mogoča in se more ustvariti samo med onim delom proletarijata, ki stoji na stališču razrednega boja in ne paktira z buržuazijo. Vsi mi marksistični, revolucionarni proletarci smo za enotno fronto, za združitev delavskega razreda. Z ljudmi, ki so kot narodni socijalisti glasovali za »zakon o zaščiti države«, ne moremo sodelovati. Krščanski socijalisti so se odrezali s prebranim pismom in jasno dokazali, da se ne marajo ločiti od klerikalne buržuazije. Vendar pa ne izključujemo proletarijata, ki se zbira v teh strankah. Njemu so odprta vrata in on lahko vsak trenutek vstopi v razredno-zavedne delavske organizacije. »Naprejeva« skupina dela konfuzijo in je brez razredne ideologije. Mi ne bomo s proletarijatom reševali meščanskih strank,

ampak postavimo velik socijalističen blok za obrambo že doseženih pridobitev, za povrnitev izgubljenih pravic in za zboljšanje življenskih pogojev. Zato se združimo! Tudi v volilni boj moramo iti skupno, da se ohrani proletarijat pred klerikalno poplavo. Z meščanskimi strankami bomo v permanentni koliziji.

Zadnja leta smo mnogo trpeli in se mnogo naučili. Med skupino okrog »Delavskih Novic« in med mariborskimi socijalisti ni nobene razlike. Zato bo združitev lahka, če smo iskreni.

Sodrug! Gre za rešitev proletarskega gibanja. Zato napravimo korak iz te atmosfere! Mariborski proletarijat ni in nikoli ne bo blatil rdeče socijalistične zastave. (Veliko odobravanje.)

IZJAVA LJUBLJANSKIH SOCIJALNIH DEMOKRATOV.

Likar: Klic po enotni fronti je klic po obnovi socijalističnih organizacij. — Proletarijat je spoznal, da je žel kapitalizem uspehe ravno na račun razcepljenih delavskih vrst. In današnje konference prvi in najvažnejši uspeh je, da se ves proletarijat Slovenije odloča za prelom z buržuazijo, da znova dviga prapor razrednega boja. Na tej podlagi je že zjamčen enotni fronti uspeh, takiko v enotni fronti bo proletarijat znal in vedel zavzeti. »Zarjani« se izjavljajo za enotno fronto, proletarijat pa bo sam to fronto izgradil in za boj usposobil. (Veliko pritrdjevanje.)

IZJAVE NARODNIH SOCIJALISTOV.

Tavčar (tajnik nar. soc. stranke) izjavlja, da slovenska narodno-socijalistična stranka nima nič skupnega s fašističnim pokretom. Ona odločno obsoja narodne socijaliste na Bavarskem, nasprotuje fašizmu na Italijanskem, ki ima namen okrepiti kapitalizem, z vsvo energijo pobija tudi fašizem v Jugoslaviji. Ima pa stike z narodno-socijalistično stranko na Češkem, ki so v zvezi s socijalnimi demokrati steber čehoslovaške republike. Narodno-socijalistična stranka v Sloveniji je napovedala boj buržuaziji, ona je posegla v srce demokratske stranke in jo razbila. Našega stališča glede narodnosti se ni strahiti, ker ono ni identično buržuaznemu nacionalizmu. V narodnosti iščemo kulturo srca in duše. V naši stranki nista 2 struji, ampak je vodstvo enotno, zato je tudi sklep za enotno fronto enoten sklep stranke. Mi se hočemo skupaj z vami boriti zoper ofenzivo kapitala, ki je danes v polnem teku. Priznavamo, da smo storili veliko napako, ko smo naročili našima zastopnikoma v parlamentu, da glasujeta za zakon o zaščiti države. Mi nismo vedeli, da je ta zakon naperjen proti delavstvu. Ko smo pa to uvideli, smo nastopili proti temu zakonu. Ni res, da plavamo v meščanskih vodah. Če smo se zvezali z buržuazijo pri »Zajednici« za ljubljanske občinske volitve, smo podobni vam, ki ste se tedaj zvezali s klerikalci. (Medklic: mi smo se zvezali s krščansko socijalnimi delavci!) V enotno delavsko stranko za sedaj ne moremo vstopiti, ker ste marksisti in

Razvoj svetovnega kapitalizma v zadnjih 30. letih.

(Konec.)

Boj kapitalizma za obstanek.

Proletarijat se bori z revolucionarno odločnostjo proti kapitalu, ki ga hoče oropati vseh povojnih pridobitev. Posamezni izdajalski strokovni birokratje in socijalni patrijarhi skušajo sicer prisiliti proletarijat, da bi se v interesu domovine (t. j. kapitalizma) prostovoljno podvrgel novemu izkoriščanju. Toda razredna zavest je v proletarijatu, v dolgih vojnih letih in v revolucionarni povojni dobi, silno zrasla. Vsak proletarec je izvežban vojak, in rajši brani z orožjem v roki svoje pravice, kakor da bi prostovoljno privolil v diktat kapitalističnih mogotcev. Vera v neomajnost kapitalističnega družabnega reda vedno bolj gineva v širokih plasteh proletarijata. Vzгляд proletarske ruske države, kjer stoji proletarska vlada, kljub vsem naporom mednarodnega kapitalizma, trdno že šesto leto, vpliva revolucionarnim borcem po celem svetu nove upe, jekli njihovo odločnost. Proletarijat se odločno brani proti poskusom kapitali-

mogotcem, da bi jih ti obranili pred avstrijskim lačnim proletarijatom.) Kapital štirih povojnih velesil: Amerike, Anglije, Francije in Japonske, skuša povojno gospodarsko krizo prebresti s tem, da hoče cel ostali svet spremeniti v svoje kolonije. Cela Evropa, vzhodno od Renapa do mej sovjetske Rusije, je razkosana v pravcate kolonije, ki so gospodarsko, in zato tudi politično nesamostojne in le slepo orodje v rokah Francije (Poljska, Češka, SHS Rumunija itd.) ali Anglije (Grška, Ogrska itd.). Manjše države, ki so bile v vojni nevtralne, so obdržale navidezno politično samostojnost, gospodarsko so pa popolnoma odvisne od imperijalističnih velesil. (Belgija od Francije, Holandska od Anglije itd.) Vse druge države pa so postale plen antantnih kapitalistov. Njihovih produkcijskih sredstev se polasčajo francoske in angleške banke. (Cela češka težka industrija: Škodove tovarne, Ringhofferjeve tovarne itd. so postale last franc. milijarderja Schneider-Creuzotta. Rumunski petrolejski vrelci so v francoskih rokah. V tistem delu Šlezije, ki so jo dobili Poljaki, je cela ogromna industrija prešla v francoske roke itd.) Celo gospodarsko politiko

teh malih držav (Mala antanta in ruske obmejne države) diktirajo mogotci francoskega in angleškega kapitala. Dočim so Nemčijo, ki je bila edini resni tekmeec antantnim kapitalistom, razorožili, tekmujejo ostale evropske države in države v medsebojnem oboroževanju, ker to zahtevajo interesi angleške in francoske visoke finance. Kljub Zvezi narodov, mirovni ligi, Washingtonski konferenci, razorožitvi Nemčije, Avstrije, Madžarske in Bolgarije, vporablja buržuazija veliko večji odstotek svetovne produkcije za oboroževanje — za pripravljanje novih, imperijalističnih vojn. Do glave oboroženi si stoje nasproti tekmeči, ki se potegujejo za svetovno nadoblast. Med prijateljskimi izjavami o medsebojni ljubezni in zavezniški zvestobi ter med komaj zakritimi grožnjami z vojno, koleba sem ter tja politika antantnih velesil. Za vsako ped zemlje, ki še ni končno veljavno prisojena eni izmed svetovskih velesil, se bore, kakor psi za ogledano kost. Vsaka vele-sila si hoče zagotoviti čimvečji del svetovnega trga, v neomejeno izkoriščanje, s sigurnostjo drve v novo svetovno vojno. Med tem se pa razvija boj za svobodo med kolonialnimi narodi v vedno

stojite na stališču zgodovinskega materializma. Smo pa za mednarodno solidarnost proletarijata in za boj proti buržuaziji. Bila bi hinavščina, če bi kar čez noč prestopili v vaš tabor, ni pa izključena taka enotna stranka za bodočnost. To naše stališče pa še ni noben zadržek, da ne bi v gotovih slučajih nastopili skupno. Tako kot smo nastopili skupno v rudarskem štrajku, lahko v interesu proletarijata nastopimo skupno pri volitvah v parlament. Mi pozdravljamo, da se marksistične stranke združujejo. Med to novo stranko in narodno-socialistično stranko naj se danes ustvari federacija. Vpoštevajmo to, kar nas združuje, ne pa ono, kar nas razdvaja.

Nato prebere Tavčar naslednjo oficijalno izjavo NSS:

Resolucija

sklenjena na seji načelstva NSS dne 18. januarja 1923.

Narodno-socialistična stranka stopa v razgovore z drugimi delavskimi strankami.

Pri tem svojem koraku prosi te stranke, oziroma njihove zastopnike, da upoštevajo dejstvo, da so volitve tik pred durmi, da čas bliskovito hiti in da je vsaka stranka dolžna nemudoma poseči v aktivno borbo. Razglabljanja o razlikah med internimi delavskimi programi smatra ta hip NSS za čas neprimerna. Danes govorimo skupaj v eni edini zavestni potrebi in ta je:

Vse delavske stranke imajo en skupen interes, streti tisti režim, ki nas vse te stranke biže. Ni dvoma, da imamo preučiti tudi to dejstvo, da bo moralo nastopiti po stretju tega režima konsolidatorno delo. Toda prva potreba je, skupen zamah po nasprotniku. Čas bo iz teh skupno nastopajočih falang rodil potrebno nadaljnjo akcijo.

Predlagamo torej odkrito in lojalno, da se vse delavske socialistične stranke zjedinijo na te-le minimalne postavke, ki so pod danimi pogoji edino oživotvorljive:

1.

Revizija ustave, ki naj se vrši na ta način, da pridejo vsi državljani do zavesti, da uživajo suvereno socialno, skupinsko in po naravi dano pravičnost in enakopravnost.

2.

Iz tega načela izvira konkretno po naravi dana nedeljivost Slovenije in le te v jugoslovanskem sklopu samoupravna suverenost in politična enakopravnost.

3.

Odpraviti se imajo vsi izjemni zakoni, ki so se dosedaj izvajali proti delovnemu ljudstvu.

4.

Depolitizirajo naj se vse nastavitve vseh javnih nameščenecv kakršnihkoli kategorij. Javni nameščenec mora dobiti enako zagotovljene ustavne pravice, kot jih imajo drugi prosti državljani. Dati se jim mora taka materialna eksistenca, da postanejo socialno tudi v svojem prepričanju enaki vsakemu pridobitvenemu delavljaku. Kajti edino taki nameščenec bodo resnični izvrševalci ljudske volje.

5.

Revidirati in izpopolniti ter v čim srčnejšo strujo usmeriti se morajo vsi socialni zakoni, ki zadevajo delovno ljudstvo.

6.

Pokazati se mora najvišji vidni znak, da je svetovna vojna za nami, to je socialno pravično se ima izvesti dodelitev zemlje tistim, ki jo obdelujejo, izrabiiti je treba tla v prid človeški družbi, treba je izvesti družabno pravično agrarno reformo, družabno pravično izrabo rudnikov ter gozdov in delovnemu ljudstvu hasno socializacijo vseh proizvodnih sredstev.

ostrejših oblikah. Stare naseljeniške kolonije Anglije se osvobojujejo mirnim potom angleške nadvlade. Kolonijalni narodi, ki so bili privlečeni v metež svetovne vojne (Indijci, Egipčani itd.), so spoznali vzrok nadvlade belokožcev, boljše orožje in modernejši način bojevanja, in so se naučili evropske vojaške umetnosti. V era v neomejnost nadvlade belih, imperijalističnih narodov, ki hočejo otrestiti jarem izkoriščevalcev, se vedno bolj širi. In ta boj izpodkopava korenine gospodarske nadvlade imperijalističnih evropskih narodov.

Dočim se nasprotje med proizvodnimi silami in kapitalističnim gospodarskim načinom proizvodnje vedno večja, in pada proizvodnja kapitalističnih dežel, se utrjuje na novih podlagah postavljeno gospodarstvo sovjetske Rusije. — Ozdravljenje ruskega gospodarstva od težkih ran, ki mu jih je prizadela svetovna in meščanska vojna ter brezobzirna blokada, je počasno in slabo vpliva nanje večna kriza, ki pretresa evropske kapitalistične države. Ampak vendar gre ozdravljenje naprej, rusko gospodarstvo se izboljšuje in, ker je gospodarstvo kapitalističnih držav v večnem upadku, bo v dobljeni dobi rusko

Prepričani smo, da smo podali v teh točkah tako lojalno bazo za skupno akcijo, da nobene delavske stranke ne more zadržati njena lastna programatično-teoretična razlika, da ne bi šla v tem velikem času v enotno fronto. Kajti vsem nam je jasno, da se delovna družba vsega človeštva razvija v enotno bojno solidarnost in te delovne razredne družbene solidarnosti mi ne bomo kršili. Na kompleksu tistih tal pa, ki jih obdelujemo in iz njih živimo mi, to je v našem primeru ves jugoslovanski teritorij balkanskega polotoka, hočemo odločiti enako suvereno, kakor priznavamo pravico suverenega odločanja na lastnih tleh drugim delovnim ljudstvom.

—o—

IZJAVA ENEGA DELA OFICIJELNIH SOCIJALISTOV SSJ OKROG »NAPREJA«.

Štefan Sušič (za šišensko organiz. SSJ): Tudi mi delavci, ki smo organizirani v SSJ, smo za enotno proletarsko fronto. Politični mešetariji so razdrli stranko na tri dele, ki imajo isti program, le voditelji onemogočajo enotnost. Strankin kongres v Celju je bil prava farsa. Mi z Bernotovim vodstvom nismo zadovoljni. V Ljubljani je stranka obljubila, da bo kandidirala samostojno pri občinskih volitvah, toda zgodilo se je, da so na socialistični listi kandidirali demokrate. (Medklic: Bolé!) Bratomorni boj med proletarijatom se mora ustaviti. V imenu šišenske krajevnice organizacije Socialistične Stranke Jugoslavije izjavljam, da bo naša organizacija nastopila proti Bernotu, če bo hotel, da naša stranka nastopi samostojno pri volitvah. (Burno odobravanje.) Mi hočemo združitev proletarijata. Zato pozdravljamo današnjo konferenco. Potrebna pa bo še ena konferenca, da se dodobra dogovorimo. Protestira proti zakonu o zaščiti države in izključitvi 59 poslancev. Napada dosedanje držanje NSS.

—o—

Marcel Žorga govori samo v svojem imenu. Pravi, da je parola enotne fronte izšla iz Rusije in sicer se mora enotna fronta izvesti samo med revolucionarnim proletarijatom. Govori se o vzrokih, zakaj je propadla lainfeldska in berlinska konferenca. Soc. skupine se morajo izjaviti za izstop iz 2. Internacionalne, drugače se ne moremo z njimi družiti. Oni, ki so za enotno fronto samo v Sloveniji, so kontrarevolucionarni. (Medklici: Nihče ni za enotno fronto samo v Sloveniji!) Enotna fronta revolucionarnega proletarijata se mora postaviti na celem svetu. Žorga govori proti intelektualcem, za katere pri vstopu v stranko ne zadostuje 21 točk, on bi predlagal za intelektualce najmanj 42 točk. Češki narodni socialisti so buržujska stranka, oni so nekaka kopija ruskih eserjev (socialrevolucionarjev). Naši so jim enaki. Z glasovanjem za zakon o zaščiti države so se onemogočili. (Medklici: fuj!) Ne more biti govora za volilni kompromis z narodnimi socialisti, ker se mora iti v volilni boj z enotnim programom. Ljubljanske občinske volitve so bile napaka, ker smo se združili z buržuaznimi klerikalci. (Medklic: sam si bil za to!) Naj živi enotna fronta revolucionarnega proletarijata!

gospodarstvo nadkrililo kapitalistično proizvodnjo. Ko se bo to zgodilo, bo boj za izpremembo gospodarskega in družabnega reda v ostalih evropskih deželah, butnil na dan s še večjo silo in močjo.

Osvobodilni boj proletarijata in podjarmljenih narodov se vrši v posameznih deželah pod različnimi gospodarskimi in političnimi okoliščinami. Svetovna revolucija in svetovna gospodarska kriza je zadela v neenaki meri posamezne dežele in pokrajine, ter je svetovna kriza deloma pospešila revolucijo, deloma jo pa oddaljila. Dočim so končni cilji proletarijata v kapitalističnih državah in podjarmljenih kolonijalnih ter polukolonijalnih narodov isti, povzročujejo različna izhodišča oz. različna gospodarska sestava kapitalističnih in kolonijalnih dežel, da se neposredni cilji razni, in da se bo boj za končni cilj, ki je zavzetje moči po proletarijatu in kmetih, vršil po raznih načinih.

Odločilni vidiki za svetovno revolucijo so ti-le: Prvič večja ali manjša utrjenost in zaokroženost* gospodar-

* Gospodarstvo posamezne dežele je

Sušič: Socialistična Stranka Jugoslavije je izstopila iz 2. internacionalne in sedaj ni v nobeni internacionali.

Mihevc (za socialiste okoli »Zarje«): Narodni socialisti so slišali tu par gorkih, pa tudi Tavčar ni ostal dolžan. Jaz sem zoper to, da bi se katero skupino kratkoma odbijalo. Zame je merodajno, kaj je govoril referent Klemenčič in Golouh. Opozarjam vas, sodrugi, na hude čase, ki se nam bližajo, grozi delavstvu lakota, brezposelnost. Zato je skrajni čas, da se združimo. Enotna fronta naj po možnosti obsega ves proletarijat.

Fabjančič: Ni komednejšega opravila, kot stati v ozadju in kritizirati. So ljudje, ki tavajo visoko med zvezdami, ki prižigajo ob njih cigarete in sanjajo o revoluciji. Take sodrugi kličem nazaj na zemljo v trdi boj za vsakdanje interese delavcev in kmetov. Delavski razred bo prišel do svoje končne osvoboditve izpod najemniškega jarma le potem težkih bojov za vsakdanji kruh, potem organizacij na vseh poljih, ki ga bodo usposobile, da prevzame vlogo, ki mu jo je dodelila zgodovina. V svojem boju za neposredna vprašanja pa nikdar ne sme zgubiti izpred oči končnega cilja: odprave kapitalizma in odprave družabnih razredov. Žorga trdi, da se mora enotna fronta skleniti samo med revolucionarnim proletarijatom in se sklicuje na Rusijo. Pred oktobrsko revolucijo l. 1917. so socialni demokrati (boljševiki) izdali geslo: vso oblast sovjetom!, kar je v praksi pomenilo zahtevo po delavsko-poljedelski vladi, po koaliciji boljševikov, menjševikov in eserjev (socialrevolucionarjev). (Medklic: tega boljševiki nikoli niso predlagali! Drugi klic: to je vendar zgodovinsko dognano!) Boljševiki so zahtevali od eserjev in menjševikov, da prekinijo koalicio z buržuazijo, česar pa ti niso hoteli storiti. Zato je prišlo do samo boljševiške vlade. Rusi so geslo enotne fronte razumeli drugače kot s. Žorga.

Sodrugi, ki hočejo kaj trditi o zgodovini mednarodnega delavskega gibanja, naj se najprej pouče. Brez znanja ne more biti pravilne trditve. Sploh je skrajno udobno delati se pri vsaki priliki nekakega levičarja in po vsej sili hoteti videti v vsaki akciji vodstva oportunitizem. Tip takega levičarja je neki Vajtauer na Češkem, ki očita Šmeralu, ker propagira za enotno fronto komunistov, socialdemokratov in narodnih socialistov in za skupno delavsko vlado, da hoče enotno fronto gor do meščanskega predsednika republike Masaryka. To je zlobno obrekovanje in zato so in bodo češki delavci s takimi Vajtauerji obračunali.

Kako si predstavljam enotno fronto? Predvsem moram zavrniti insinuacijo, da hočemo enotno fronto samo za Slovenijo. Mi hočemo enotno fronto proletarijata na celem svetu, torej tudi v celi Jugoslaviji. Če pa ni prišlo še do nje, jo realizirajmo vsaj mi v Sloveniji! Potem, ko nastopi čas za to, bomo pomagali srbskemu in hrvaškemu proletarijatu ustanavljati enotno fronto. Bolj-

stva posameznih kapitalističnih dežel, oziroma skupin dežel, drugič razdelitev moči med posameznimi najvažnejšimi razredi in sloji prebivalstva posameznih dežel ter stopinja razoranosti buržuazne državne sile, tretjič stopinja, do katere se je razvila meščanska vladavina.

Vse dežele zemlje, če jih razmotrivamo iz teh vidikov, moremo deliti na te le glavne skupine:

1. Kapitalistične dežele, ki so v vojni obogatele, ki imajo na lastnem ozemlju in na ozemlju, ki stoji pod njihovim političnim uplivom, še znatne možnosti za razvoj kapitalističnega razmaha, in ki imajo neomajano, demokratično organizirano vladno moč.

Take dežele so: Združene države Sev. Amerike, Južnoafriška unija, Avstralija.

2. Kapitalistične države, ki so tudi v vojni obogatele, a kojih državna ustava je polnoabsolutistična. (Japonska).

zaokroženo, če ta dežela lahko proizvaja doma vse poljedelske in industrijske proizvode, ki jih rabl.

še je nekaj kot nič. V prvi vrsti hočemo enotnost s tistimi socialističnimi skupinami, ki so marksistične in stoje na stališču razrednega boja, to so mariborski in ljubljanski socialisti. Z njimi naj pride do enotne stranke. To ne bo težko. Za ostale delavske stranke sem pa za federacijo po vzgledu angleške in ameriške Labour Party (Stranka Dela), v kateri so federativno združeni neodvisni socialisti, komunisti, socialisti 2. internacionalne, strokovne, gospodarske in prosvetne organizacije, z eno besedo, ves delavski razred.

Morda nam bo kdo očital, da hočemo enotno fronto za to, da bi delavce iz drugih strank prepeljali v naš tabor. Jaz vam pa pravim, vam, zastopnikom drugih delavskih strank: od vas samih je odvisno, če bodo vaši pristaši ostali pri vas ali pa vas bodo zapustili. To bo rezultat vašega dela. Mi hočemo enotno fronto iskreno, brez zadnje misli; proletarijatu moramo omogočiti uspešen boj za temeljne državljanske in človeške pravice, za boljši kos kruha. To pa je mogoče le v enotni fronti.

Ne delajmo si iluzij, kot so si jih delali italijanski sodrugi, socialisti in komunisti. Ker ni bilo na Laškem enotne bojne fronte proletarijata, je zmagal fašizem. Delavsko gibanje je na tleh in silno težko ga bo zopet postaviti na noge. Revolucionarno frazerstvo ne bo rešilo proletarijata, ampak usmerjena, prevdarjena, železnodisciplinirana razredna borba, ki jo vodi proletarijat potom svojih organizacij. V številu, zavednosti in disciplini je moč delovnega ljudstva. V teh lastnostih se mora razred bodočnosti izpopolnjevati. Pamet, jasen pogled, organizacija, vztrajnost v boju, bodo izvedli delavski razred Slovenije iz današnje težke situacije in pomagali tudi ostalemu jugoslovanskemu proletarijatu do konsolidacije.

H koncu še besedo o ljubljanskih občinskih volitvah. »Zveza delovnega ljudstva« se je ustanovila na zahtevo delavstva. Tudi Žorga je glasoval zanjo. Nelojalno je, hoteti zvaliti odgovornost na druge. Juho, ki smo jo skupaj skuhal, bomo skupaj zavžili. S skrajno energijo odbijam domnevo, da smo se zvezali z buržuaznimi klerikalci. Mi smo se sporazumeli po volji delovnega ljudstva za skupen nastop s krščansko-socialističnim delavstvom, da vržemo v občini liberalno buržuazijo. To ni noben volilni kompromis, ker imamo enoten komunalni program in sicer po naši inicijativi. Sedaj pa, sodrugi, na delo! Živela združitev delavskega razreda! Živela socialistična stranka delovnega ljudstva! (Veliko odobravanje.)

Zorko Fakin je izjavil, da ne govori v imenu NSS, temveč, da je bil povabljen na konferenco kot aktiven delavec v proletarskem gibanju. Povdarja, da zahteva situacija takojšnjega združenja vsega delovnega ljudstva, ker le tako si bo lahko zagotovilo svojo eksistenco. Združenje se ne sme odlašati, ker sicer bo prišlo do istega položaja kot v Italiji, kjer je prepozno prišlo spoznanje, da le enotna delavska fronta lahko reši delovno ljudstvo neznosnega izkorišča-

3. Kapitalistične države, kojih gospodarstvo je v vojni ostalo takorekoč nepoškodovano, ki posedujejo velike kolonije in imajo meščansko-demokratično ustavo: Anglija in Kanada.

4. Kapitalistične države, ki so, čeprav zmagovite v svetovni vojni, gospodarsko in denarno silno trpele vsled te vojne; ki imajo demokratično vlado, koje moč je pa že bolj ali manj omajana: Italija in Francija.

5. Obubožane evropske države, vzhodno od Rena, z mlado, slabo organizirano, ali že, vsled revolucionarnih homatij, silno oslabiljeno meščansko vlado: Nemčija, Avstrija, Poljska, Balkanske države, itd.

6. Kolonijalne in polukolonijalne dežele:

a) Indija, Perzija, Turčija, Koreja, itd. (s silnim veleposestvom).

b) Kitajska (večinoma mali posestniki).

7. Dežele, kjer je proletarijat v posesti državne moči: Sovjetska Rusija in ostale zvezne sovjetske republike (Ukrajina, Republika daljnega vzhoda, Georgija, Tatarska republika, itd.).

nja. Kadar bo imel enkrat vsak delovni član našega naroda kapitalistično peto na želodcu in bajonet pred vrati, potem bo za vstvarjanje enotne fronte delovnega ljudstva prepozno. (Živahno odobravanje.)

Zabrezovnik: Voditelji so razbili delavsko gibanje. Da ne pride do novih razočaranj, mora delavstvo aktivno sodelovati pri enotni fronti in nadzirati delovanje ljudstva.

Pokovec: Razkol so povzročili ministralci. Danes pa je enotna fronta potrebna in mogoča. Zahtevam pa, da se mora napraviti enotna fronta tudi v strokovnih organizacijah.

Pristav izraža nazor rudarjev, ki so najbolj preganjani in največ trpe ter kot taki najenergičneje zahtevajo enotno fronto.

Pintar: Tudi stavci kot vsi delavci želijo enotno fronto. Je za enotnost tudi na strokovnem polju.

Kužnik (v imenu poljedelcev): Združimo se vsi, industrijski in kmetijski delavci. Kapitalisti so enotni, zato zmagojejo. Poljedelski delavci in mali kmetje so za enotno fronto na podlagi razrednega boja. Opozarjamo na potrebo, da se delavstvo vzgaja in izobraža, ker le tedaj bo kos velikim nalogam.

Jagodič: Tudi kmetje so delavci in oni so za enotno fronto. Situacija nas sili k združenju. Zdi se mi, da so med nami nekateri omahljivi, toda mi moramo biti odločni. Razkrinka agitacijo samostojnežev in povdarja, kakšno škodo imajo delavci, če niso organizirani.

Repashek: Enotna fronta samo za volitve je brezplodna, ona mora veljati v prvi vrsti skupnemu boju za naše pravice. Želim, da se oni, ki so za enotno fronto, izjavijo tudi za enotno organizacijo.

Albin Hrast in Anton Jereb v imenu kmečkega proletarijata pozdravljata ustvaritev enotne fronte.

Jelšar v imenu rudarjev in kmetov izraža solidarnost z današnjo konferenco.

Nato se konferenca prekine, da dokonča komisija svoje delo.

REFERAT KOMISIJE

Med tem časom je zborovala komisija, ki je pretresla vse predložene resolucije in predloge. Njeni sklepi so bili soglasni. V imenu komisije je konferenci, potem ko se je ponovno otvorila, poročal sodrug

Klemenčič: Komisija je brez posebnih debat enoglasno sklenila predložiti konferenci enotne proletarske fronte nastopne sklepe in resolucije. Enodušnost komisije, v kateri so zastopane grupe »Delavskih Novic«, »Zarje«, »Enakosti« in »Volksstimme«, je najjasnejši dokaz, da je potreba po enotni fronti v Sloveniji dozorela. Komisija enodušno predlaga v soglasno odobritev **takojšnjo združitev skupine okoli »Delavskih Novic« in skupine okoli »Zarje« v »Socijalistično Stranko Delovnega Ljudstva«** na podlagi resolucij, programa in statuta, sprejetega na tej konferenci s tem pridržkom, da občni zbor krajeve politične organizacije Socijalistične Stranke (skupina »Zarje«) odobri te sklepe in kandidate v širši izvrševalni odbor od grupe »Zarje« potrdi ali pa zamenja. Nato prebere resolucije, program in statut, kot je tiskano v prilogi.

V svrhu izpeljave popolne enotnosti med »Socijalistično Stranko Delovnega Ljudstva« in mariborsko okrožno organizacijo »Socijalistične Stranke Jugoslavije« izvolita obe stranki po tri člane v **akcijski odbor enotne proletarske fronte**. Mariborski konferenci se predložijo sklepi v potrditev.

Proletarske množice širom Jugoslavije pričakujejo od naše konference upostavitve enotne fronte. Resolucije in predlogi so trdni, jekleni temelji te mogočne proletarske zgradbe. Tri socijalistične frakcije se na ta način združujejo v organizacijsko enotno fronto. Njim bodo brez dvoma sledile strokovne, gospodarske in prosvetne organizacije. Proletarske množice se bodo obudile iz malobrižnosti in bodo z navdušenjem pozdravile enotno fronto. Ni dvoma da bo konferenca napravila prvi korak k upostavitvi enotne proletarske fronte v celi Jugoslaviji in upajmo, da čim prej proletarijat celega sveta strne svoje vrste in zlomi ofenzivo kapitala. Želja in predlog komisije je, da soglasno odobrite predloge in resolucije.

Kar se tiče predlogov narodnih socijalistov, je komisija ugotovila, da ne stojijo na stališču razrednega boja in da ne priznavajo mednarodne solidarnosti proletarijata. Odbor bo izdelal s svoje strani protipredloge za enotno fronto.

Nahtigal (Maribor): Ker imamo vsi zaupanje v ljudi, ki smo jih poslali v komisijo in ker se strinjamo s predlogi, vas prosim, da jih sprejmete brez debate.

Makuc: Kdo je za Nahtigalov predlog? (Vsi.) Proti? (Nihče.)

Makuc: Kdor je za predloge komisije, naj dvigne roko! (Vsi.) Proti? (Nihče!)

IZVOLITEV ŠIRŠEGA ODBORA.

Nato se je na predlog komisije soglasno izvolil širši pokrajinski odbor 31 članov, kot je imenovan na prilogi.

PO GLASOVANJU.

Tavčar: Naša resolucija se ni pravilno razumela. Mi narodni socijalisti smo za razredni boj in za mednarodno solidarnost. Mi le ne priznavamo marksizma. Prosim konferenco, da točno odgovori, ali smatra, da je možna skupna akcija pri volitvah med marksisti in narodnimi socijalisti in na kateri bazi. V slučaju, da te možnosti ni, vseeno izjavljamo, da bodo narodni socijalisti vedno ostali solidarni s proletarijatom.

Klemenčič: Akcijski odbor ne more izdelati svojih protipredlogov do torka, ker bo še-le 28. t. m. izvoljen v Mariboru.

Mulej: Odgovor naj se jim da pravočasno pred njihovim nedeljskim kongresom.

Rupnik (NSS): Dobivam vtis, da stvar zavlačujete. Moramo si biti na jasnem. V torek je seja našega načelstva. V soboto in nedeljo pa je kongres. Hočemo precizen odgovor: da ali ne!

Tokan (Zarjan): Resolucija narodnih socijalistov je nesporeljiva. O razredni borbi v njej ni govora. Enotna fronta samo za volitve nima pomena. Akcijski odbor naj izdela svoje protipredloge.

Lemež: Tiste grupe, ki pristajajo na program, gredo lahko v enotno fronto. Če narodni socijalisti ne priznajo našega programa, ne morejo niti pri volitvah iti v enotno fronto. S tem pa ni rečeno, da je izključena kolaboracija v drugih stvareh.

Juvan (NSS): Na program ne moremo pristati, ker hočemo čuvati svoje posebnosti. Iskreno Lemežovo izjavo jemljemo z obžalovanjem na znanje.

Makuc zaključuje konferenco: **Enotna fronta v Sloveniji je izvršeno dejstvo.** Sedaj pa na delo, da postane to, kar je na papirju, res kri in meso! (Viharno, dolgotrajno odobravanje.)

Jibfil Makass:

Oportunizem krščanskih socijalcev.

Na konferenco enotne proletarske fronte so bili povabjeni tudi levičarji SLS, ki se sami nazivljejo krščanske socijalce. Na konferenco niso poslali nobenega delegata, ker se očitno bojijo groženj kapitalističnega in fevdalnega desnega krila SLS.

Pač pa sta »Delavska Zveza« in »Jugoslov. strokovna zveza« poslali na konferenco pismeno obvestilo, zakaj se krščanski socijalci niso udeležili konference. Je sicer zadeva socijalistične stranke delovnega ljudstva, da zavzame svoje stališče napram izjavi krščanskih socijalcev, vendar mislimo, da ne bo odveč, če se tudi čuje mnenje iz vrst razredno zavednega proletarijata.

Ne tajimo možnosti, da bi krščanski socijalizem kot frakcija onega dela proletarijata, ki se iz »kulturnih« ozirov ne strinja povsem s pravim marksizmom, dejansko mogel obstajati; v tem slučaju bi seveda ne moglo biti govora o spojitvi v enotno stranko. Toda za to ni šlo. Glavni pomen konference obstoja v tem, da so se razne proletarske **razredno zavedne frakcije združile za enoten akcijski program v sedanji ofenzivi kapitala.** Šlo je torej predvsem za to, če je kljub razlikam teoretičnega značaja med slovenskim proletarijatom mogoč enoten nastop na podlagi **razrednega boja izkoriščanih proti razredu izkoriščevalcev.** Zato je odsotnost krš-

čanskih socijalcev na konferenci dokaz, da **krščanski socijalizem kot razredno gibanje krščansko orijentiranega proletarijata v Sloveniji dejansko ne obstoja.**

Vse krščansko socijalno gibanje v Sloveniji boleha na kronični bolezni radikalizma fraz, ker je minimalna zahteva vsakega iskrenega socijalizma načelni razredni boj v meščansko-kapitalistični družbi; vsak drugače umevan »socijalizem« je le večno slepomišljenje malomeščansko orijentiranih epigonov kapitalizma in razdvajanje proletarijata v njegovem boju za socijalistični družabni red.

Da se krščanski socijalci niso udeležili konference, je krivo predvsem dvoje. **Manjka jim jasne socijalne orientacije.** Radi tega ne morejo doumeti jedra razrednega boja v socijalnem organizmu, ki v resnici obstoja, odkar obstoja sistem zasebne lastnine. Razredni boj tiči v organizmu samem in bo obstojal, ker vsak na privatni lastnini sloneč družabni red vsebuje nepomirljivo nasprotstvo med posedujočimi in neposedujočimi. **Oznajati v socijalnem organizmu gospodarske neenakosti vzajemnost stanov se pravi, da se najmileje izrazimo, stremeti za tem, da se vse današnje socijalne krivice sankcionirajo in ovekovečijo;** vrh tega pa razširjanje misli o vzajemnosti vseh stanov dokazuje, da krščanski socijalni ideologi socijalnega razvoja sploh ne razumejo. (Dalje prih.)

Kovinarski štrajk v Brodu še ne prestopa trajanja, zato naj noben delavec ne potuje v Brod in naj nihče ne nasede agentom, ki nabirajo po celi državi delavce kot stavkokaze za tovarnovagonov. Stavka je vzorna, vendar se je našlo par nesodrugov, ki so šli na delo. Njihova imena je potrebno ožigosati po vsem delavskem časopisju Jugoslavije. Ti

štrajkbreherji

so: *Benčes, Šifer Bernhard, Kovač Anton, Kovač Stjepan, Samogyi, Erdelyi, Peci Mihaly, Sotošek, Johann Deutschmann, Pavič Nikola, Neuhäuser, Sekanina, Rehmtzer, Haupt, Kadić, Istvan Schweizer, Ivan Gospodarič, Mare Janoš, Weiss, Tankl Ignaz, Ladislav Dudaš, Josip Pokorny.*

Njim na čelu pa so: *Dragutin Raklč, Ljudevit Šarkandi, Znamec Engelbert in Sović Marko.*

Ti stavkokazi so penzionirani železničarji in tipični Horthyjevci. Oni zaslužijo prezir in bojkot vseh poštenih delavcev.

Izjava.

Meščanski časopisi cele Jugoslavije so prinašali te dni tendenciozna, izmišljena in provokatorska poročila o mojem potu v Belgrad z očitnim namenom, da diskreditirajo pri proletarijatu našo iskreno in resno zamišljeno akcijo za zedinjenje proletarijata v enotni »Socijalistični Stranki Delovnega Ljudstva«. Jasno je, da se jim to ne bo posrečilo.

Gospod »poslanec« Bernot je v svoji cunjici »Napreju« napisal o zadevi par bedarij. Za lopovstvo v števil. od 26. januarja mi je mož osebno odgovoren in spravil ga bom pred meščansko sodišče in pred svoje osebno sodišče.

Pošten socijalističen proletarijat pa bo Bernotu odgovoril na ta način, da bo iz njegove falirane stranke korporativno prestopil v »Socijalistično Stranko Delovnega Ljudstva«.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1923.

Vladislav Fabjančič.

„Proletarska mladina.“

Septembra meseca lanskega leta je dobila slovenska delavska mladina svoj prvi časopis, »Proletarska mladina«. Izdajati jo je pričela štirinajstnevno »Iskra«, organizacija mladih delavcev.

Namen »Proletarske mladine« je vršiti med delavsko mladino izobraževalno delo, razvijati razredno zavest in

Posamezna številka 4 K; mesečna naročnina za SHS 16 K jugoslov. Mesečna naročnina za inozemstvo 24 K jugoslov. Sodrugi! Podpirajte

„Delavske Novice“, Ljubljana, Turjaški trg 2.

čustvo proletarske solidarnosti. Nadalje je njen namen, da ščiti gospodarske interese mladih delavcev in jih vodi v boj proti kapitalističnemu izkoriščanju s končnim ciljem: osvoboditi delavski razred in ustvariti socijalistični družabni red.

Do sedaj je izšlo že 7 števil in čim dalje bolj se delavska mladina oklepa svojega lista, ki vodi račun o vseh njenih težnjah. Poleg člankov vzgojne vsebine se najdejo članki o položaju delavske mladine, o zgodovini mladinskega gibanja, o Rusiji, o enotni fronti odraslih in mladih. V internacionalnem pregledu se obvešča slovensko mladino o boju mladine drugih držav; v vsaki številki se nahajajo tudi dopisi vajencev in mladih delavcev in da se poskrbi za zabavo, so v listu tudi kratke povesti, pesmi itd. Zadnja številka ima n. pr. sledečo vsebino: Proč z nasiljem! — Ob obletnici smrti Karla Liebknechta in Roze Luksemburg. — 75 letnica »Komunističnega manifesta«. — Nekoliko o delavskem gibanju v Jugoslaviji. — Listek: Prvi maj 1916. — Karlu Liebknechtu (Pesem). — Kaj so »Orjunci« in kaj hočejo? — Kaj nam pišejo mladi proletarci. — Solidarnost odraslih delavcev z mladimi. Voz (Igra; nadaljuje se v prihodnji številki.)

Priporočamo vsem zavednim odraslim sodrugom, da čitajo, širijo in naročajo »Proletarsko mladino«. Podpirajmo gibanje delavske mladine! Kajti poguba je dandanes za delavski razred, če stoji njegov naraščaj izven razrednega boja in v nasprotju z njim. Kapitalistično proizvajanje se v glavnem utrjuje na izkoriščanju mladine. Mlade delavce izrablja buržuazija v svoji ofenzivi za štrajkbreherje. Na drugi strani pa jo po neumnuje in mami, da bi jo odvrnila od razrednega boja, kajti **buržuazija se dobro zaveda važnosti naraščaja.**

Zato je pa še tembolj dolžnost delavskega razreda — kateremu pripada bodočnost — da poskrbi za svoj naraščaj. V proletarski mladini je osiguranje proletarskega boja, v mladem proletarijatu je bodočnost!

Uredn. »Prolet. mladine«.

Socijalist. Stranka Delovnega Ljudstva. V četrtek, dne 1. februarja je seja pokrajnskega širšega odbora (pokrajnskega strankinega sveta) v Ljubljani v Delavskem domu ob 4. uri popoldne z dnevnim redom:

1. Volilni manifest stranke.
2. Volitev ožjega odbora.
3. Volilne predpriprave in razno.

Vsi člani iz Ljubljane in iz revirjev se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo te važne seje!

VELIKA ŽELEZNIČARSKA PLESNA VESELICA.

Sodrugi! 1. februarja 1923 priredi veselični odsek »Neod. Str. Žel. Org.« veliko železničarsko veselico v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani, s sledečim vspeedom:

1. Ples.
2. Šaljiva pošta.
3. Srečolov.
4. Petje.

Godba na pihala bo skrbela, da bo zabava še veselejša.

Veselica je v korist »Delovskega (Železničarskega) Doma«.

1. februarja vsi v »Union«!

Veselični odsek
N. S. Ž. O.

Za tiskovni sklad so darovali: sodr. Ravnik Fr. 5 Din, sodr. Ulčar 2 Din, sodr. Kukovca Ivan 3 Din. — Skupaj 10 Din.

Priporočam se

vsem sodrugom in zavednim delavcem za različna umetniška dela, oz. za slikanje plakatov in razne risbe. Naročila izvršujem točno in po najnižjih cenah!

Ivan Puc
podobar in slikar.
Škofja Loka.

naš tisk z zbiranjem naročnikov in z zbirkami za tiskovni sklad.

Kdor ne prejema redno lista, naj ga takoj reklamira!

Temelji „Socijalistične Stranke Delovnega Ljudstva“.

Statut „Socijalistične Stranke Delovnega Ljudstva“.

I. Ime in cilji.

§ 1. Stranka se imenuje »Socijalistična stranka delovnega ljudstva«. Ona se bori za spremembo današnjega kapitalističnega družabnega reda v socijalistični potni razrednega boja, za proletarsko demokracijo, osvoboditev delavskega razreda in vsega zatiranega ljudstva, ter za končno odpravo izkoriščanja in nasilja enega človeka ali razreda nad drugim.

II. Sredstva.

§ 2. Svoj cilj bo skušala »Socijalistična stranka delovnega ljudstva« do-
seči potom

a) pismenega, tiskanega in umstvenega razširjanja svojega programa in poglobitve zavednosti ljudstva;

b) potom organiziranja krajevnih organizacij in zaupništev;

c) udeležbe stranke v občinskih, okrajnih, oblastnih in državnih predstavništvih;

d) podpiranja strokovnega in gospodarskega (ekonomskega) delavskega in kmečkega pokreta;

e) udeležbe pri volitvah v delavske zbornice, delavske zavarovalnice in vseh ostalih delavskih institucij;

f) razširjanja prosvete in podpiranja delavskih izobraževalnih društev;

g) razširjanja mednarodne solidarnosti in seznanjanja ljudstva z mednarodnim delavskim gibanjem.

§ 3. Materijalna sredstva so:

a) Članska vpisnina in redni mesečni prispevek. Vpisnina znaša 1 Din. Prispevek najmanj 10 Din. Strankin svet lahko zviša prispevke;

b) prostovoljni prispevki;

III. Članstvo.

§ 4. Člani morejo biti samo one osebe obeh spolov, ki se strinjajo s programom, statutom in taktiko stranke ter se obvežejo, da bodo v stranki delovali, kar morajo pismeno izjaviti s prijavo pristopa.

§ 5. Člani stranke lahko postanejo ročni in intelektualni delavci, poljedelci ter mali posestniki ter obrtniki.

§ 6. Ročni in intelektualni delavci, ki so strokovno organizirani, postanejo člani stranke s prijavo za vstop.

§ 7. Za vse ostale je pri vstopu potrebno, da dva člana, ali en odbornik lamčijo za njegovo poštenost.

§ 8. Člani stranke ne morejo ostati oni, ki prekršijo program, statut in taktiko stranke, ali pa oni, ki s svojim vedenjem škodujejo njenemu ugledu ter ne izvršujejo svojih obveznosti.

§ 9. Člani stranke ne morejo biti:

a) otroci in nedoletni, ki stojijo pod nadzorstvom staršev in ničesar ne proizvajajo;

b) dijaki ljudskih in srednjih šol;

c) osebe, ki se sploh smatrajo kot kompromitirane vsled nečastnih del, afer in temu podobno;

d) člani delodajalskih, industrijskih zvez, ki se bojujejo proti strokovnim delavskim organizacijam.

IV. Organizacija stranke.

§ 10. Stranko vodijo in upravljajo:

a) Strankin kongres, na katerem so potom delegatov zastopani vsi člani;

b) širši pokrajinski odbor (Pokrajinski strankin svet);

c) ožji pokrajinski odbor (Pokrajinski izvrševalni odbor);

d) krajevne organizacije in njihovi odbori;

e) zaupništvo.

§ 11. Strankin kongres, je vrhovni organ stranke ter se sestane vsako leto. Kot prvi kongres velja sestanek na katerem so z večino glasov sprejeti program in statut.

Redni kongres sklicuje po navodilih strankinega sveta izvrševalni odbor, ki odredi kraj, čas in začasni dnevni red. Sklicanje z začasnim dnevnim redom kongresa se mora objaviti najmanj dva meseca pred kongresom. Poročilo o delovanju in resolucije izvrševalnega od-

bora se morajo objaviti najmanj 14 dni pred kongresom; predlogi strankinih članov, kakor tudi kraj. organizacij ter pritožbe se morajo izročiti izvrševalnemu odboru 14 dni pred kongresom.

Izredni kongres se skliče, ako to zahteva centralni strankin svet ali pa ena tretjina strankinih organizacij ter se mora to javiti vsaj en mesec prej, dnevn red, predlogi in resolucije.

§ 12. Naloge kongresa so:

a) Da pove svoje mišljenje o poročilu strankinega sveta, izvrševalnega odbora, in predstavnikov v Narodni skupščini ter ostalih predstavništvih.

b) da odloča o vseh programatičnih taktičnih in vseh organizatorskih vprašanjih ter daje splošne direktive za delovanje;

c) da sklepa o predlogih, resolucijah in pritožbah;

d) da izvoli strankin svet od 31 članov;

§ 13. Pravico udeležbe na kongresu imajo:

a) delegati krajevnih organizacij, ki volijo do 100 članov enega delegata, na vsakih nadaljnjih 100 članov še po enega delegata;

b) člani parlamentarne delegacije in sicer največ 5, ki jih izvoli poslaniški klub. Istotako člani oblastne skupščine največ 5, ki so izvoljeni od oblastnega poslaniškega kluba;

c) člani strankinega sveta;

d) člani redakcije strankinega glasila.

§ 14. Strankin svet. Centralni strankin svet je glavni upravni, nadzorni in izvrševalni organ, ki razpolaga z sredstvi.

§ 15. Svet izvoli iz svoje srede izvrševalni odbor od 9 članov in tri v nadzorstvo; predsednik, tajnik in blagajnik izvrševalnega odbora so ob enem funkcionarji strankinega sveta.

§ 16. Redne seje strankinega sveta se vršijo najmanj vsake tri mesece, po potrebi večkrat.

§ 17. Dolžnost strankinega sveta je, da dela in razvija agitacijo in organizacijo, da v smislu socijalističnih principov in v soglasju s sklepi kongresa vodi dela stranke, kontrolira in določuje delo predstavnikov stranke, določa plače vsem strankinim nameščencem, potom treh članov finančne kontrole, vse finance stranke in v vsakem oziru skrbi za procvit stranke.

§ 18. Finančna kontrola, ki jo izvoli iz svoje srede strankin svet mora pregledati vsaj vsake 3 mesece vse blagajniške knjige in račune in svoja poročila objaviti v strankinem glasilu.

§ 19. Izvrševalni odbor obstoji iz 9 članov, ki jih izvoli strankin svet iz svoje srede za dobo enega leta. Strankin svet lahko spopolni izvrševalni odbor iz svoje srede v slučaju, da je to potreba ali da je kak član izvrševalnega odbora odsoten.

§ 20. Izvrševalni odbor ima redne tedenske seje, po potrebi večkrat. Tajnik predlaga predloge in podaja poročila, v finančnem pogledu blagajnik; sklepe strankinega sveta in izvrševalnega odbora izvršujejo predsednik, tajnik in blagajnik; izvrševalni odbor predstavlja stranko na zunaj.

§ 21. Krajevne organizacije in zaupništva. V vsakem mestu, kjer se pojavijo 20 članov se ustanovi z odobrenjem tajništva krajevna organizacija.

§ 22. Upravo krajevne organizacije tvori 7 članov. Izvrševalni odbor v organizacijah preko 300 članov 9 oseb, ki izvolijo iz svoje srede predsednika, tajnika in blagajnika, ter dva preglednika, ki morajo vsaki mesec pregledati račune in knjigo ter o tem odboru poročati.

§ 23. Uprave krajevnih organizacij se volijo na letnih članskih zborovanjih, ki se vrše tekom prvega meseca po kongresu. Če kdo od uprave zbolji, ali odpotuje v drug kraj, se izvoli na rednem zboru zaupnik.

§ 24. Poleg letnih zborovanj imajo krajevne organizacije redno vsaki mesec članska zborovanja ali pa javne shode, na katerih poročajo o svojem delu, ta poročila pošljejo vsaki mesec tajniku stranke.

§ 25. Člani strankinega sveta lahko prisostvujejo na vseh sejah odborov ali članstva krajevnih organizacij s pravico glasovanja.

§ 26. Nekorektne organizacije, ki ne izpolnjujejo statuta, lahko strankin svet razpusti. One se pa lahko pritožijo kongresu.

§ 27. V krajih, kjer je manj kot 20 priglasihi članov, se organizirajo zaupništva; priglasihi člani izvolijo svoj zaupniški odbor od 3 članov — predsednika, tajnika in blagajnika — ki stojijo pod direktno kontrolo najbližje večje krajevne organizacije.

§ 28. Krajevne organizacije in zaupništva obdržijo za vse svoje potrebe dve petini prispevkov — ostale prispevke morajo vsaki mesec poslati blagajniku stranke s točnim od kontrole podpisanim mesečnim obračunom. Krajevne organizacije imajo pravico na izredne dohodke, (veselice, prostovoljne prispevke), od katerih obračunajo samo eno tretjino strankini blagajni.

§ 29. Udeležba stranke v predstavništvih. Organizacije ne morejo na svojo roko postavljati kandidatov pri kakoršnihkoli volitvah.

Za volitve v narodno skupščino postavljajo kandidate strankin svet, na predlog svojih okrožnih konferenc.

Kandidate za oblastno skupščino postavljajo oblastne konference, za okrajne skupščine, okrajna, za občine krajevna konferenca članov.

V. Strankino razsodišče.

§ 30. Strankino razsodišče ima pravico sklepati o predlogih za izključitev iz stranke samo v slučajih, ki o njih govori § 8 statuta. Predlog za ustanovitev strankinega razsodišča lahko dajejo samo krajevne organizacije a o njem odločuje izvrševalni odbor.

Prehodni Delavni Program „Socijalistične Stranke Delovnega Ljudstva“.

A. Splošne politične zahteve:

1. Samoodločba in samouprava ljudstva v državi, pokrajini in občini; delavsko-poljedelska vlada v državi, pokrajini in občini. Republikanska oblika vlade, t. j. vse oblasti so voljene od ljudstva na podlagi občne, enake, tajne, direktne in proporcionalne volilne pravice za vse osebe obeh spolov, ki so spolnile 20 let.

2. Popolna enakopravnost vseh narodnosti v deželi in zaščita narodnih manjšin.

3. Odstranitev vseh zakonov, ki omejujejo svobodo političnega udejstvovanja, svobodo prepričanja, propagande idej in naziranj, svobodo tiska, govora, kolportaže, zborovanja, štrajka in vseh ostalih osnovnih človečanskih pravic delovnega ljudstva in delavskega razreda.

4. Odstranitev vseh zakonov, ki omejujejo svobodo kretanja delavstva.

5. Mir in prijateljstvo z vsemi državami. Priznanje Zveze Ruskih Socijalističnih Sovjetskih Republik ter obnove trgovskih in diplomatskih odnosov.

6. Likvidacija Vranglove države v državi, razpust Vranglovih vojaških institucij in razpust carskih diplomatskih zastopstev.

7. Federacija balkanskih narodov.

8. Ločitev vseh štirih cerkev od države; vse cerkvene organizacije naj se proglasijo za privatne, ki se upravljajo samo z lastnimi sredstvi. Svoboda in od cerkve neodvisna šola.

9. Odškodnina vsem nedolžno zaprtim in obsojenim; volitev porotnikov na podlagi splošnega, enakega in tajnega glasovanja; odprava smrtne kaz-

Strankino razsodišče tvori 5 članov; po dva predlagajo sporne stranke, a predsednika izvrševalni odbor.

Kazni strankinega razsodišča so lahko te le: Opomin, ukor, odvzete članske pravice, in izključitev iz stranke.

Proti razsodbi, ki mora biti pismena, se obe stranki lahko pritožita strankinemu svetu v roku enega meseca po naznanilu razsodbe.

Sklep o izključitvi se objavlja še le po odločitvi strankinega sveta. Izključeni člani imajo pravico pritožbe na kongres, ki ima končno besedo.

Ako strankin član, za katerega se predlaga izključitev potom strankinega razsodišča v roku, ki ga je stavila krajevna organizacija, ne imenuje članov razsodišča s svoje strani, se smatra, da je izključen iz stranke.

Izključene iz stranke lahko sprejme samo kongres na prošnjo, ki so jo predložili rednim potom.

§ 31. Častno razsodišče ima nalogo, da razsoja medsebojne spore strankinih članov. Tvorijo ga trije člani, po dva določita sporni stranki, a predsednika postavlja organizacija, od katere se zahteva razsodišče.

Odločitev se sestavi ustmeno z motivacijo. Nezadovoljna stranka ima pravico pritožbe pri izvrševalnem odboru in pri strankinem svetu.

§ 32. »Soc. stranka delovn. ljudstva« se bo udeležila potom svojih delegatov kongresov delavskih strank in ostalih pokrajin SHS države, stremeč, da se na podlagi demokratičnega centralizma osnuje združena stranka za celo državo z enakim ali sličnim programom. Sklepi in resolucije kongresa združene so obvezni tudi za stranko delovnega ljudstva, ako se ona udeleži kongresa. O udeležbi in načinu udeležbe sklepa strankin svet.

§ 33. V slučaju razpusta »Stranke Delovnega Ljudstva« vse premoženje pripada na polovico »Delavskemu izobraževalnemu društvu« »Proletarska kultura« in na polovico »Spoš. Delavskemu izobraževalnemu društvu« »Svoboda«.

ni. Odprava monopola na zagovorništvu. Vsak lahko zagovarja obtoženca.

10. Brezplačna učna sredstva, oskrba s hrano, obleko in stanovanjem vseh revnih učencev ljudskih, srednjih in visokih šol.

11. Odprava davka na eksistenčni minimum ter na mezde in plače delavcev in nameščencev. (Davek na delo.)

12. Odprava vseh indirektnih davkov na monopolne predmete, trošarin, taks in upeljava progresivnega davka na premoženje, dohodnine, podedovanje. Konfiskacija vojnih dobičkov v prid invalidnega in sirotinskega fonda.

13. Odprava vseh zakonov, ki omejujejo privatne in javne pravice žena. Enakopravnost obeh spolov.

14. Odprava stalne vojske in uvedba ljudske milice.

15. Osvoboditev delavskih in poljedelskih zadrug od vseh davkov in omejitev.

B. Socijalna politika.

a) Obvezni osemurni delavnik in angleški teden v vseh podjetjih.

b) Obvezno zavarovanje vseh delavcev in delavk v mestih in vaseh.

c) Vpeljava indeksa za reguliranje mezd in plač v splošni draginji; osvobojenje od davkov eksistenčnega minimuma.

d) zaščita mladih delavcev in žensk v vseh podjetjih.

e) Neomejena svoboda koalicije, zborovanja, stavke, združevanja delavskih organizacij.

f) Upeljava obratnih delavskih svetov kot kontrolnih organov nad proizvodnjo.

g) Odprava carine na živila, obutev in obleko.

b) Anuliranje vojnih dolgov.
i) Popolna samouprava vseh delavskih institucij — delavske zbornice, zavarovalnice, posredovalnice, pokojninskega fonda itd. Volitve v te institucije na podlagi aktivne in pasivne volilne pravice samo za delojemalce obeh spolov.

j) Ustanovitev invalidnega in sirotnega fonda pod kontrolo invalidov in sirot.

k) Prepoved nočnega dela, razven v obratih, ki tehnično ne smejo prekiniti obrate; prepoved nočnega dela žensk in mladoletnih delavcev, izpod 18. leta.

l) Delo vajencev mora biti plačano. Prepoved vajenskega dela izpod eksistenčnega minima.

n) Ostvaritev in spolnitev inspekcije dela.

m) Starostno, sirotinsko in invalidsko zavarovanje.

o) Podržavljenje vse zdravstvene službe, bolnic in apotek. Brezplačna zdravstvena oskrba vsem revnim in ubožnim državljanom.

p) Zidanje malih stanovanj za delavce in nameščence. Vsa industrijska in trgovska velepodjetja morajo sezidati stanovanja za svoje nameščence in delavce. Občinam se dovoli brezobresten kredit za zidavo stanovanj.

C. Agrarna politika.

1. Vsi fevdalni ostanki v odnošajih in običajih se končno odpravijo. Kmetški odnošaji, kolonati, se likvidirajo brez vsake odškodnine veleposestnikom. Zemlja naj se izroči brez odškodnine poljedelcem v posest in obdelavo s celokupnim inventarjem.

2. Cerkvena veleposestva in vsa veleposestva, ki se ne obdelujejo racionalno, ki so oddana v zakup bodisi,

da so državna ali privatna last, se dodelijo poljedelcem v brezplačno posest in obdelavo s celokupnim inventarjem in brez vsake odškodnine. Ti poljedelci se združijo v zadruge, katerim se dovoli brezobrestno posojilo v svrhu nabave inventarja.

3. Ostala veleposestva, ki se racionalno obdelujejo se konfiscirajo in nacionalizirajo. Nacionalizacija vseh rudnikov in prometnih sredstev.

4. Nacionalizacija večjih vodnih sil v svrhu elektrifikacije poljedelstva.

5. Gozdove, ki pripadajo veleposestnikom, grofom in knezom (Auerspergu, Windischgrätzu ter drugim) se brez odškodnine konfiscirajo v državno posest ter revnim brezgozdovnim poljedelcem dovoljuje redno racionalno izkoriščanje teh gozdov.

6. Zemlja, ki je razdeljena po agrarni reformi v začasni zakup revnim poljedelcem, naj se takoj parcelira in uvede v kataster kot njihovo posest.

7. V svrhu regulacije poljedelskega vprašanja naj se ustanovijo poljedelski sveti, katere volijo vsi poljedelci, ki nimajo več ali ki imajo največ 30 ha zemlje.

8. Tam kjer še ni izdelan kataster, kot v Bosni, Macedoniji, Srbiji, naj se takoj naredi v svrhu enakomernega obdavljenja.

9. Poljedelske zadruge se osvobodijo od vseh nalogov, davkov in omejitev. Njim naj se dovoljuje brezobrestni kredit.

10. Prepoved in kaznovanje naravnega sistema zakupa na polovico. Zakup na posestvih mora biti v denarju in ne sme presegati 6 odstotkov dohodkov.

11. Ustanovitev poljedelskih strokovnih šol, rednih kurzov in predavanj.

12. Obvezno zavarovanje vojnih sirot, poljedelcev, dninarjev in cestarjev.

Resolucija

o političnem položaju v Jugoslaviji.

1. Na razvalinah Avstro-Ogrske Imperije in centralno-evropskega imperijalizma je na podlagi samoodločbe narodov nastala država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ljudstvo je ob prevratu z radostjo pozdravilo osvoboditev Srbije, Hrvatske, Bosne, Vojvodine, Macedonije, Dalmacije, Črnogore in Slovenije od okupacije avstro-ogrskih imperijalističnih vojsk in oblastev ter združenje teh pokrajin v Jugoslavijo, ker je pričakovalo, da mu ta osvoboditev in združenje prinese mir, svobodo, enakopravnost narodov; delavec, da dobi svobodo koalicije, a poljделец, da se osvobodi vseh fevdalnih spon in ostankov fevdalnega izkoriščanja, kakor so kmetstvo, kolonat, napoličarstvo, a brezzemeljni poljedelci, da dobijo brez odškodnine vso veleposestniško zemljo, ki jo obdelujejo v najemnem delu ali zakupu brez odškodnine v svojo posest in obdelavo.

Ljudstvo je pričakovalo, da konstituenta kot suverena uredi predvsem narodno vprašanje na podlagi enakopravnosti in samouprave; da odpravi v vseh pokrajinah fevdalne odnošaje in fevdalne navade izkoriščanja poljedelcev od veleposestnikov; da napravi konec brezakoničnosti in samovolji oblastev, ki je do tedaj vladalo; da reši agrarna vprašanja s tem, da brez odškodnine izroči vsem poljedelcem v last in obdelavo veleposestniško zemljo; da pride na pomoč vojnim sirotam in invalidom; da delavskemu razredu, ki je silno propadel med vojno, zagotovi pravico do obstanka in razvoja, pravo koalicije in široko samoupravo vseh delavskih institucij, kakor tudi temeljno moderno socialno zakonodajo o zaščiti delovne sile.

2. Razredno zavedni proletarijat je že pred volitvami v konstituento svaril delovno ljudstvo pred iluzijami, da more konstituenta izpolniti ta pričakovanja, povdarjajoč, da je vzrok težkemu stanju ljudstva kapitalistični sistem, vojne in gospodarske krize, ki so neizogibna posledice imperijalističnega sistema. Povdarjal je, da se v današnji strašni gospodarski krizi ne sme pričakovati takozvane buržuazne demokracije, temveč buržuazno diktaturo, kateri se mora zoperstaviti ideja proletarske demokracije.

3. Konstituenta ni izpolnila upov ljudstva, temveč je sprejela ustavo, ki daje

v roke vladajoči buržuaziji absolutno oblast. Po mišljenju voditeljev buržuazije, je vidovdanska ustava postavila temelje absolutistični monarhiji v Jugoslaviji. Nobeno od perečih vprašanj ni rešeno v korist ljudstva, temveč samo v korist vladajoči buržuaziji.

4. Ali tudi to ustavo je vladajoča buržuazija pogazila s sprejetjem zakona o zaščiti države, ki jemlje delavskemu razredu tudi ustavne osnovne državljanske pravice, pravico koalicije.

5. Dve leti režima »Obznane« in »Zakona o zaščiti države« predstavljajo politično in gospodarsko ofenzivo kapitala proti delovnemu ljudstvu. Ta ofenziva ima namen, učvrstiti politično in gospodarsko samovlado vladajočih kapitalistov. Vsa ogromna bremena svetovne vojne in štiriletnje gospodarske povojne krize hočejo kapitalisti naložiti na rame delovnega ljudstva.

6. V ta namen je vladajoča buržuazija stavila proletarski razred izven ustave. Strokovne delavske organizacije je razpuščala in zabranjevala. Delavske zaupnike preganjala, zapirala in mučila. Delavske domove konfiscirala. Delavske institucije predala v roke komisarjem. Odpravila osemurni delavnik v manjših podjetjih.

7. Vsled tega je postal delavski razred brezpraven. Brez svojih strokovnih organizacij je on brez zaščite proti prevelikemu izkoriščanju kapitalistov. Brez pravice koalicije, ki je za proletarijat življenjskega pomena, se on ne more uspešno boriti od politične in gospodarske ofenzive kapitala.

8. Dve leti politične in gospodarske ofenzive kapitala so utrdili gospodarsko nadvlado buržuazije. Pred štirimi leti v Srbiji ni obratovala niti ena tovarna; glavne železnice so bile razrušene; poljedelstvo je ležalo na tleh; ni bilo niti poljedelskega orodja; niti uprežne živine, niti dovolj delovne sile; mesta so se napolnila od množice proletariziranih poljedelcev, demobiliziranih vojakov, ki so iskali zaslužka; v prečanskih krajih je vladala v industriji in poljedelstvu vsled razrušenja dotakratnih skupnih zvez, odreza od surovin, vsled sekvestrov in fevdalnih odnošajev velika gospodarska kriza v industriji in poljedelstvu. Cvetelo je samo izvozničarstvo in verižništvo bančnega kapitala.

Danes je industrija obnovljena in razširjena. Vsi predvojni večji obrati obratujejo — a ustanovljeno je precejšnje število novih večjih podjetij. Število industrijskega proletarijata se je pomnožilo od 600.000 pred vojno — na 800.000. Nekatere industrije — stavbinske, usnjarske, keramične, kemične, lesna, kovinarska — so momentano v dobri konjunkturi. Milijarde so investirane v nova podjetja, v stavbe, tovarne, trgovine.

9. Ali je ta gospodarska konjunktura stvorjena umetno in nasilno potom nasilja nad delavskim razredom, zaščitne carine, valutne in devizne špekulacije potom uvoza inostranskega kapitala. — Samo začasno. Akumulacija kapitala se vrši nasilno in brzo. Kapital se investira brez ekonomskega plana, temveč samo z ozirom na momentani profit. Za delavska stanovanja, ki so predpogoj zdravega razvoja industrije, se ne investira ničesar. Že danes to umetno preevitanje industrije in trgovine prekaša ekonomske sile zemlje, ki je v prvi vrsti poljedelska. Prometna sredstva že danes ne morejo zadostiti potrebam; vsled preganjanja delavskega razreda se pojavlja nedostatek kvalificirane delovne sile, a finančno stanje je tako desolatno, da ne more zadostiti potrebi po obratnem kapitalu! Konkurenca med srbskimi, hrvaškimi in slovenskimi kapitalisti se ne vodi samo na gospodarskem, temveč tudi na političnem polju. Za ustanavljanje podjetij so merodajni ne gospodarski, temveč politični razlogi. Vse to mora neizogibno privedi do nove velike gospodarske krize, ki jo bo spremljala, kakor vselej brezposelnost, lakota delavskih množic.

10. Delavski razred Jugoslavije ni bil dovolj organizatorično pripravljen na ofenzivo kapitala. Vsled tega se on ni mogel dovolj braniti od nasilja. — Vsled razne prošlosti, razne vzgoje, raznega mišljenja po pokrajinah, proletarijat ni mogel izvesti vse potrebne organizatorične priprave. — Močne enotne strokovne, politične in gospod. org., ki bi mu mogle služiti v zaščito pred

ofenzivo, so bile zdravi in solidni temelji, katere je buržuazija nasilno razrušila. Pri tem je buržuazija izkoriščevala nekatere politične in strokovne birokrate v svoji ofenzivi proti delavskemu razredu.

11. Ali nobeno nasilje ne more trajno zadušiti proletarskega pokreta. Dokler bo kapitalistično izkoriščanje, tako dolgo mora obstojati tudi boj proletarskega razreda proti kapitalizmu. Že se obnavlja z velikimi težkocami proletarski pokret. V Sloveniji, kjer proletarijat šteje 40% prebivalstva, je dana možnost, da se vse poštene proletarske moči združijo v enotno fronto. Ta enotna proletarska fronta je potrebna na političnem, strokovnem, gospodarsko-zadružnem in prosvetnem polju. Ona mora biti zgrajena na podlagi boja proletarskega razreda proti ofenzivi kapitala za najosnovnejše življenjske pravice proletarijata in delovnega ljudstva. Proletarski razred v Sloveniji pa more, povdarjajoč svojo internacionalno solidarnost proti — proletarijatu Hrvatske in Srbije, kjer on šteje samo 15% prebivalstva, bratsko pomoč s tem, da dá inicijativo za ustvaritev enotne fronte celokupnega proletarijata Jugoslavije.

12. Samo ako proletarski razred naše zemlje uspe stvoriti močno enotno fronto, bo mogoče ustaviti ofenzivo kapitala in preprečiti teror naraščajočega nacionalnega šovinizma, ki ga širijo kapitalistične stranke potom raznih svojih organizacij.

Na političnem polju je predpogoj enotne fronte obnove združene proletarske fronte, v kateri naj delujejo vsi proletarski in socialistični elementi, ki stojijo na načelu internacionalne solidarnosti proletarskega razreda in boja tega razreda proti kapitalistični ofenzivi.

Stranka se bo v tem boju borila proti vsaki vrsti izkoriščanja in tlačanja, naj bo ono naperjeno proti delavskemu razredu, proletarski stranki, drugemu spolu ali kakemu plemenu.

Resolucija

o znanstveni utemeljitvi programa.

Ker so interesi delavskega razreda v Jugoslaviji in na celem svetu skupni, je potrebno duhovno in organizatorično jedinstvo proletarske stranke. Da pride do tega jedinstva, konferenca predlaga, naj se na skupnem kongresu sprejme znanstveni del programa v internacionalnem merilu, ki naj obsega:

- a) splošno karakteristiko kapitalizma kot sistem izkoriščevanja;
- b) nasprotje v razvoju kapitalizma in imperijalistični epohi kapitalizma;
- c) svetovna vojna in razpadanje kapitalističnega sistema;
- d) karakteristiko socialističnega družabnega reda;
- e) karakteristiko prehodne dobe —

Proletarska demokracija;

- i) gospodarsko-socialne spremembe prehodne dobe;
- g) boj za proletarsko demokracijo.

Proletarska stranka je internacionalna in nje program mora biti znanstveno internacionalen na podlagi marksizma in zgodovinskega materijalizma. Ona mora biti solidarna s proletarsko internacionalno zajednico, ki se bori za iste cilje.

Posebno tesno zvezo mora imeti delovno ljudstvo Balkanskega polotoka, kjer so se socialistične stranke pred vojno kakor danes borile za balkansko federalistično-socialistično republiko.

Širši izvrševalni odbor „Socialistične Stranke Delovnega Ljudstva“.

Iz Ljubljane in okolice.

Ivan Makuc, dr. Ljudevit Perič, Vladislav Fabjančič, Anton Suštaršič, Lovro Klemenčič, Ivan Tokan, Peter Leban, Emil Štefanovič, Ivan Kralj, Josip Pokovec, Ignacij Mihevc, dr. Stanko Likar, Franc Čepelnik, Upravda Hlebec, Jakob Žorga, Anton Praprotnik.

Iz dežele.

Josip Kolšak, Franc Bedenik, Anton Salomon, Franc Potočnik, Valentin Mlakar, Miha Koren, Antonija Čeč, Strašek, Ivan Mulej, Matevž Ferčelj, Tomaž Wolf, Jože Kuraž, Jakob Zabrezovnik, Peter Usar, Franjo Baloh.

Sklepi konference so soglasni!

Soglasnost sklepov je dokaz jeklene volje proletarske za združitev vseh razredno zavednih delavcev v boju za najosnovnejše ustavne in državljanske svobode in pravice.

Ofenziva kapitala bo trajala toliko časa, dokler delavstvo celega sveta ne ustvari močne enotne fronte.

V Sloveniji je večina prebivalstva delavstvo iz mest in vasi. Če se ono strne v enotno fronto, potem je protide-

Akcijski odbor enotne proletarske fronte.

Gornji odbor predstavlja popolno programatično in organizatorično združitev proletarske skupine okoli »Delavskih Novic« in socialistov okrog »Zarje«.

V svrhu izpeljave popolnega združenja med »Socialistično Stranko Delovnega Ljudstva« in mariborsko oblastno organizacijo »Socialistične Stranke Jugoslavije« izvolita obe stranki po 3 člane v akcijski odbor enotne proletarske fronte. Mariborski okrožni konferenci se predložijo sklepi konference enotne fronte v potrditev.

lavska politika v Sloveniji nemogoča, ker je to protinarodna politika.

Političnemu združenju socialističnih grup »Delavskih Novic«, »Zarje«, »Enakosti« mora slediti popolna združitev vseh strokovnih organizacij.

Sodrug! Tovariši — na delo, da se sklepi konference enotne fronte izvršijo.

Akcijski odbor enotne proletarske fronte bo podvzimal nadaljne korake za obnove združenega socialističnega pokreta.